

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egész évre . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, kő ségek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközöndők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Háromhasábos petit-sor
egyszeri közléseért 7 kr
kétszeriért 6 kr., több-
szoriért 5 kr. fizetendő
Bélföldi minden egyes
beiktatásért 30 kr.

A NYILTERBEN:

minden 3-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetőik
tetemes díjkezesmény-
ben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Kossuth-utca
8. sz.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak
Felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,

— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Megyei közgyűlés előtt.

A közélet érdeklődése e napokban a f. hó 27-én tartandó megyei gyűlés körül összpontosul. És ez érdeklődést annál inkább kívánatosnak tartjuk, mennél inkább érezhetjük azt, hogy a jelen nagy reform törekvései hatalmukkal az állam minden intézményeit óriási átalakulások elé viszik.

Ezek a reform-törekvések nem hagyták érintetlenül a megyei önkormányzatot sem és bármily átalakulási korszakhoz is vezetik azt még inkább indokolt, hogy a megye jelen keretében is lehetőleg szélesebb körű tevékenységet fejtsen ki, hogyha netán az átalakulás bekövetkezik, egy dicső multnak, dicső emléket emeljen, milyenről a nagy latin költő énekelt: „exegi monumentum aere perennius, pyramidum altius“.

E maradandó emlék, a halhatatlanság ez oszlopa, a mai viszonyok között nem lehet más, mintha a vármegye a közművelődés harcászai közé lépve, a vezérszerepet önkézebe veszi, hogy itt alkosson nagyot és maradandót.

Erő van hozzá, mert hiszen a művelt középosztály az, melyből a vármegye bizottsága alakul — az a művelt középosztály, mely csak a közelmultban is ép úgy, mint a második József-féle germanizáló rendszer ideje alatt egyedüli védbástyája volt a magyarságnak és a magyar nemzeti szellemnek.

Ismételjük, van erő, mert a vármegye — majd a születendő vármegye is hatalom lesz mindig, bárha többé nem választ is alispánt, meg szolgabíró, mert mindig rendelkezni fog a közigazgatás összes apparatusaival, s ezzel kapcsolatban a társadalmi élet összes tényezőivel, kezében tartván annak

liktető erét, a végrehajtó közegét, mely képes intézkedni ott, hol a köteletségfelelés a közjó elérésének akadályul szolgálna.

Természetesen az olyan idők már elmúltak, ma másféléknek kell lenni azoknak a fegyvereknek is, melyek a mostani középosztály kezébe készültek. Ma már nem elég a magyar nemzeti szellem, nem elég a hazafiság életet és vért áldozó lelkesülése, — ma már ezeken kívül a tudás a szellemi erő, a szellemi kincs is szükséges, még pedig a legnagyobb mérvben. Ezt bírja és kell is bírnia a középosztálynak, melyből már mint említettük is, a vármegye bizottsága alakul.

E bizottság álljon a kulturmozgalmak élére, ne hagyjon el egy gyűlést sem a nélkül, hogy ez ügyben legalább egy sikeres lépést ne tenne.

A vármegyék eddig is tettek ez ügyben — de hát valljuk meg az igazat — még nem elegendőt. Talán még a legtöbb volt az újabb időben, a mit a képzőművészet érdekében tettek. No meg megírták monografiáikat; de hogy azt a nagy kincset, a mi vármegyei levéltárak poros aktáiban nem véka, de kriptái vas ajtó alá van rejtve, napvilágra hozzák, azzal nem kellőképp foglalkoztak.

Ez ügyben intézett lelkes felhívást a vármegyékhez Ruvffy Pál, Bars megye főjegyzője.

„Tudjuk — így szól — hogy a levéltári feljegyzések iránti közönynek okát az ősiség eltörlésében, a nemesi kiváltságok elnémulásában, illetőleg azoknak a szabadelvűség törvénye szerint az ország minden honosa között általánossá, köztulajdonná tételében bírja, de vajjon szolgálhat-e okul a közöny elődeink intézményei iránt? Vajjon szabad-e

azon írott feljegyzéseket, melyben egy nagy letűnt kornak társadalmi élete minden bünével, minden szenvedésével, de mindig lángoló hazaszeretetével megírva van, elfelednünk, azokat elfeledni hagynunk? Hisz ebben a multban van megírva jövőnk!“

Különben a — a mi a levéltárakat, s az azokban rejlő szellemi kincsek értékét illeti — azt még legközelebb külön is méltatni fogjuk.

Most csak általánosságban kívánjuk felhívni a megyei gyűlés figyelmét arra, hogy ő, a megye van hivatva a közművelődés, a kulturintézmények terén a vezérszerepre, még mindig a vármegye az, mely kiterjedt hatáskörénél fogva első sorban képes arra, hogy közművelődési és közgazdasági épületünket a kívánalmaknak megfelelően felépíteni tudja.

De az építésnél arra kell nagyon vigyázni, hogy ne legyen az pusztán a szemétkáprázatos fölüldiszes, a moderna formák gazdagságaival bővelkedő, míg a talaj és alapzat gyenge.

Pedig e hibához már is nagyon közel állunk. Van műveit, képzett középosztályunk — annyira, hogy e tekintetben a magyar hajszályait sem áll hátrább, a századok előtt már a civilizáció magaslatára emelkedett külföldnél, de még köznépünk — nincs eléggé megérve arra, hogy versenyezni bírjon a lét nagy harcában nyugat előbbrehaladott polgáraival.

Vegye azért e téren is a vármegye kezébe a zászlót — nem csak közvetlen hatáskörében a népnevelésnek törvényes alapon reábizott kötelezése teljesítésében, hanem társadalmi téren is szervezve, vagy közelebről összehozva a már meglévő kulturegyesületeket, azoknak oly kört jelölve ki, hol áldásos

TÁRCZA

TÖPRENGÉS.

— A „Gömör“ eredeti tárczája. —

„Rima vize folyik szépen, csendesen“, így szól a dal Gömörben. A kárpátok érez hegyei helyett, a Rima vizének kanyargós partjain hallgatom az őszi szelet. Szemeim elandálnak a dérepte sík völgyön . . .

Elrejtőzött, eltűnt minden, a mi szint, pompát, fényt és gazdagságot kölcsönzött a nagyszerű természetnek; kellemes illatával nem kedveskedik többé a rét virágzónyege; nem halljuk a kedves madárkák vidám dalát; a munkás nép fürge, vidám zaját; — s mintha a hűs folyó vize is barátságatlanabb volna, oly rideg visszautasító borzongással riasztja el magától a merengőt. Sietve hagytam ott én is a víz partját, keresve a nehéz köd szétfoszló tömegéből kibontakozó napsugárt.

Ez a némaság, az ősznek eme pusztító ereje oly lehagoltta tesz. Nem tudom a rideg valót felengesztelni szívem melegével. Bosszusan tiprok el egy óriási utilapot, vagy pálczámmal verem le a bokrok zöldelő ágát . . . mert miért is akarunk zöldelni, virulni akkor, midőn az enyészet keze végig simul minden életen.

Visszatérek falum felé. Az első barátságos ház ereszen belül két szelid galamb enyeleg egymással, mintegy meghazudtolva a közelgő halált. Csőreikkel csókolva, felborzolt szárnyaikkal ölegetve egymást: boldogok.

... S én ezért is bosszankodom, szomorúan megyek tovább . . . Egyedül vagyok, még mindig: egyedül! . . .

Mily üres, haszontalan minden óra, melyet át kell élnem, — mily kevés örömet ad, s mennyi s mily nagy nyomot hagy lelkem s szívem világában! . . .

Én gondolkozom.

Agyam igyekszik a józan ész kritikájával kibontakozni az ereimben forró vér tüzeiből . . . bizalmat reményt csepegtet nyíltan s titkon vérző sebeimre . . .

Féltem boldogságom, féltem életem . . . és mégis boldogságot várok a jövőtől! Ki tudja a dilemmát kiegyenlíteni, ha a sors ellenem esküszik? Ki tudja megmenteni lelkiismeretem nyugalmát, ha a rossz nyelvek rágalommal öveznek körül? . . . Hát tehetek én róla, ha szívem elragadt s idő előtt meghódította a szerelem hatalmának?

De szépek is voltak az átél napok! Nem törődve a jövővel, a jelen boldogságának virágait kötöttük csokorba; — — — s most elhagyva őt; — eltávozva földi angyalomtól: oly bús, oly szomorú minden! Tél lesz, s én félek, hogy tél lesz lelkemben is!

Neki megyek a nagy világnak, kikötöt keresek. S a sors, mintha gúnyt tüzne velem, mutogatja biztató mosolyát, — hogy néhány reményteljes óra után ördögi kacajjal dobjon odább! „Majd holnap, holnap“ — így szól . . . s a nap nyugodtan folytatja útját!

Mily jelentéktelen semmiség az ember! Gondolataiba elmerül, tervez, épít, remél . . . s a szerelem csókja még ég homlokán, — nem tud kibontakozni a költészet ábrándjai közül; — nem hallja a sors baljóslatu szárnyasapásait feje felett . . .; csak akkor jajdul fel, ha karmait kebelébe vájja, s az ébresztő fájdalom: sivar valót mutat. — — —

A távolban egy szelid galamb, — életemnek fele — röpköd édes anyja szárnya alatt, tűr, vár és remél. Biztató hangja erőt kölcsönöz, — gondolataim komorsága oszolni kezd, s az élet-ösztön újult erővel biztat a küzdelemre.

Mintha látám kedvesemet! Ott a bérc-koszorúta vidéken, arany hegyek között, — ott a gesztenyes erdők lombjaitól körülvevett szőlők aljában, — ott, kisdéd borházuk alacsony ablakai alatt, a mint elmélázik az őszi est, csendesen kialszó világánál. Kedves fejét vállaira hajtva, könnyököl a tornác oszlopára. Égre tekint. Némán, figyelmesen nézi a csillagok feljöttét! — — —

Mennyi ábránd, mily naiv ártatlanság!

Tiszta lelke bizton azt hiszi: „hogy a csillagokban tekintetünk találkozik!“ . . . S az én szívem úgy dobog, úgy remeg . . . Mikor fogom az ártatlant magaménak mondani? . . . Mikor érek czélt?

De ime, arca kiderül. — Kedves szöke fő tapad lázasan emelkedő kebeléhez, — ráveti csillogó szeméit, — rózsás arca kacagva üzi el a töprengő gondolatait. Gyöngéd karjaik egymásba fonódnak s a magányos szobában nyugalomra hajtják fejüket.

Édes anyjuk örökös szemei vigyáznak . . . lassanként egy-egy elkésett munkás dala is elhangzik . . .

Mily jó, a kinek jó anyja és jó testvére van! Aludjatok csendesen, — én pedig megyek tovább . . . hiszen Isten szolgálja vagyok, majd csak kikösdülök sorsomtól egy talatot, — melyet megosztva veled, kedves angyalom: csendes tavasz szállja meg . . . „tűzhelyünket!“

... s ... ó.

működésüket a legsikerdusabban intézhetik — egyszersmind a hatáskörében levő hatósági közegekkel azoknak mindenben megadva a szükségelt támogatást.

És ha így közvetett és közvetlen módon, habár talán lassu lépésben is, sikerülni fog köznépiünket szellemileg oda nevelni, hova azt a mai — még az évtizedek előttől is annyira különböző — viszonyok követelik, nem fog elmaradni az anyagi tőke, a vagyonosodás emelkedése sem. Ennek a megvalósítására pedig szolgáljanak eszközül a faluk szerint megteremtendő gazdakörök, — a nép számára, — mert a nép gazdasági szervezete a hathatós együttműködésből származó sikerekhez csak úgy megkivántatik, mint akár a középosztálynál. A gazdasági szervezet pedig irányulhat épp úgy az okszerű gazdálkodás megvalósítására, gazdasági felszerelvények közös erővel megszerzésére, mint a hitelszövetkezetek megteremtésére, melyek a megyebizottság tagjai által felkärölva, a megyének akár tovább fejlődésében, akár egy fejlődési korszakának befejezésében dicső monumentumot fognak emelni.

A vármegyei közkórház.

Folyó hó 17-én d. e. 9 órakor tartotta a vármegyei közkórházában Bornemisza László alispán elnöke alatt a Sárközy Gyula, dr. Szabó Samu főorvos, dr. Löcherer Tamás kórházi igazgató és Lukács Géza t. főjegyzőből álló vármegyei közkórházi bizottság gyűlését.

A gyűlés először is jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott azoknak, kiknek ez emberbaráti intézmény felvirágzásában oly nagy részük van, n. m. dr. Löcherer Tamás kórházi igazgatónak, az önfeláldozó szürkenéneknek s Draskóczy kórh. gondnoknak, kinek elismerésül egyszersmind 50 frt jutalmat is megszavazott.

Majd a mult 1891-ik évi számadás került megvizsgálás alá.

A kórház 1891-ik bevétele volt: 1. pénztári maradvány az 1890. évről 4510 frt 39 kr.; 2. 1891-ik évi tápdíj 17338 frt 41 kr.; 3. a kórházi alaptőke 1891. évi kamata 2250 frt 71 kr.; 4. egyes bevétel 174 frt 59 kr.; összesen 24274 frt 10 kr.

1891. évben előirányozva volt 18232 frt 27 kr. kiadás tényleg azonban 19394 frt 57 kr. lett és a többlet kiadás 1162 frt 30 kr.; a mennyiben azonban az előirányzat csak 26370 napra lett felvéve, míg 1629 nappal több volt, s e napok a rendes 63 kr. díjjal számítva a tényleges többlet kiadás csak 136 frt 3 kr. lett, mely azonban a kényszerítő és szükséges körülményeknél fogva eléggé indokolva van.

A kórház jelenlegi vagyona a következőkből áll:

1. Épületekben évi 0.4% kopás lerovással	54754 frt 53 kr.
2. Felszerelésekben	8574 " 21 "
3. Takarékpénztári betét	50 " — "
Összesen: 63378 " 74 "	

Adóssága pedig:

1. A vármegyei bizottsági közgyűlésnek 1887. évi márczius hó 30-án 3599 sz. a. végzésel forgó tőkeként a kórházi alaptőke kiadott s 10 év alatt 500 frtos évi részletekben visszafizetendő 5000 frt.

2. Építkezés és javításokra ministerileg engedélyezett 5639 frt 33 kr. Ebből 1891. év végéig vissza lett fizetve 3191 frt 79 kr. Marad tehát összesen tartozás 7447 frt 54 kr.

Keresett a kórház 7 év alatt 163140 ápolási nap után 118848 frt 64 krt; kiadott 108594 frt 98 krt; nyeresége tehát a mult évig 10253 frt 66 krajczár.

A mult évi 10253 frt 66 kr. forgó és tartalék tökével szemben a 27999 ápolási nap után 19376 frt 57 kr. bevétel mellett kiadott 19394 frt 57 krt, tehát 18 frttal többlet s ekként a forgó tőke állapota az év végén 10235 frt 66 kr. kint találtatott, melyből 5356 frt kint levő követelés tápdíj-hátralék 4878 frt 66 kr. pedig készpénz-maradvány az 1891-ik év végén.

Az 1893-ik év költségvetése a következőleg lett megállapítva: 20045 frt 64 kr. a szükséglet; fedezet 2395 frt 56 kr. 17650 frt 08 kr. hiány mellett 28016 ápolási nap előirányzásával 63 kr. napi ápolási díjjal a m. kir. belügyminister f. évi 51085 számú rendelete által időközileg már megerősített.

El lett határozva, hogy a ragályos betegek elhelyezésére s ezzel kapcsolatban az elmebetegek részére is egy külön pavillon építtessék. Dr. Löcherer Tamás és dr. Szabó Samu kiküldött biztosok feladata lesz az erre vonatkozó összes tervezet és költségvetés megkészítése, hogy az már a deczemberi megyebizottsági gyűlésen tárgyalathassék.

Vásár gyülekezés.

A vasárnapi vásár gyülekezés alkalmából az üzleteknek vasárnapon is nyitva-tartásáért folyamodott a helybeli kereskedelmi testület a kereskedelmi ministerhez. Ezen fontos ügyben döntött a minister egy a megyei alispáni hivatal útján a városi hatósághoz a kereskedelmi testületnek tudomásrahozatal végett megküldött határozatban, melyben a kereskedők kérelmét teljesíthetőnek nem tartja, minthogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény azon elvével, hogy vasárnap a nyugalomé legyen, ellenkezik. A kereskedők kérelmének egyik főindoka a vasárnapi vásár gyülekezés napján tartatni szokott ugynevezett elővásár is volt, melyen tudvalevőleg egyes áruk eladatni s vétetni szoktak. E tárgyban ugyan nem érkezett még rendelet, de megnyugtattuk üzletembereinket azzal, hogy a kereskedelmi minister a vásárok szabályozása tárgyában folyó évi 45.899. sz. alatt kiadott egy rendeletet, mely a vásári határnapot megelőzőleg megkezdendő szokott vásározást (elővásárt) vagy a vásári idő tartamának engedély nélküli kiterjesztését szigorúan tiltja. Ha így kereskedőink a kérvényükre érkezett ministeri határozatban megnyugodni kénytelenek, — viszont elégtételükre szolgáljon az általunk hivatkozott rendelet, mely egy veszedelmes concurrentiának veszi elejét.

Visszhang

a Széchenyi-kert, villamos-világítás s ivó-vizről irt cikkekre.

A „Gömör“ XXIV-ik számában felhozott „Széchenyi-kert“, „Jó ivóviz, — kutak“ és „Villamos világítás“—ról szóló cikkeket élénk érdeklődéssel olvastam, — és becses engedelmevel szeretnék mind három tárggyal röviden foglalkozni.

Azzal kezdem, hogy a Széchenyi-kertbe óhajtanám a Szerkesztő urat elvezetni, és ott oly valamit b. figyelmébe ajánlani, a mi ugyan ott nincs, de talán lehetne, és ha lenne, talán nem is lenne rossz.

Ballagjunk hát ki a kert legkülsőbb éjszaknyugati széléig s nézzünk ott kissé szét. Ejnye, hisz itt kerítés is alig van az országúttól a malom árkáig, pedig ezt ha más nem, az árvizek is zapos hullámai is szükségessé tennék.

Gondolkozzunk utána, hogy voltaképen mi is lehetne itt e hosszú ürességen, mely az országúttól egész a malomárokig oly kérdőleg nyulik el, mintha nem is lenne a kertnek Achilles sarka, de egy óriási feltátott száj, mely az előtte nyuló sík mezőt egész a Rima köhidjáig elnyelni akarná.

Itt tehát e hosszú ürességen képzeljünk magunknak egy töltést, mely a kert felé szép zöld gyepes lejtőt képez. A lejtő gyöngén emelkedő úgy, hogy kényelmesen lehetne bármely ponton a töltés gerinczére feljutni, azonban a sétatutak ide is felvezetik a kert vendégeit, mert a töltés gerinczén végig éppen a legérdekesebb sétatut esik; itt padok vannak, melyeken a Rima-völgyét éjszakknak, nyugatnak be lehet látni. A töltés a bécsi egészen hasonló fekvésű „ligetkert“ (Augarten) szintén éjszaknyugati ol-

dalán végig huzódó töltésére emlékeztet, melyről a Kahlenberg és Leopoldsberg irányában gyönyörű kilátás nyílt egykoron, (midőn ott még nem létezett külváros).

A töltés külső fala tövével s egész hosszában egy három méter széles, vízzel telt árkot látunk. Azon sarokban, melyet mint a malom — úgy az imént említett árok balpartja képez, egy téglapülete áll. Az utóbbi árok vize ezen épület alól bugyog elő. Lépünk az épületbe. Valami kék vászon-zubbonyos, gépész-lakatosnak kinéző ember tisztelegve köszönt, s kérdéseinkre következő felvilágosítást ad: „A helyiség jobb oldalán, leginkább csak a nappali órákban járó gép egy viz-szivattyu, mely egy alatta ázott kutból a legjobb vizet, a minőt Rimaszombat környéke csak nyújthat, — körülbelül 50,000 litert merit óránként, és 5—6 légköri nyomással 15 ctm. átmérőjű föld alatti vas csövekben löki a város felé. Ezen viznek vagy 1/10 része a kert öntözéséhez szolgál, mely egy ugró-kut sugarában szökkel a kertben elő. Eddig ezt a vizet drágán fizetett emberek meritették a Rima vizéből. A városnak pedig nem csak mint jó ivóviz, de utczák öntözéséhez a tűzvész esetén mint tüzi feoskendő is tesz jó szolgálatot. Éjszakára a szivattyut be szoktuk állítani s csak a vízgyűjtő adja éjjen át az esetleg szükséges vizet.

Ejjen át ott a helyiség, — illetőleg a gépterem bal oldalán felállított gép dolgozik. Ez egy villamos dynamo-gép, előlegesen 280—280 darab, (Ganz-féle) 10 gyertyaláng-erejű lámpa élesztéséhez szerkesztve. Az egészet egy Sagebien-féle kerék hajtja, mely ilyen kis esésnél, mint a milyen itt a malom vizárka és bűdös érálló-vize között körülbelül 1—2 méterre becsülhető, — sokkal olcsóbb egy turbinánál és jobb eredménnyel is dolgozik, s kifejt 15—20 lóerőt, — mert itt e helyen 1 1/2—1 3/4 köbméter vízre másodpercenként bizton lehet számolni. S ha a kert alatti malmot, mely ugyse hoz sok hasznot, beszüntetik, akkor esetleg nagyobb erő is kerül elő, mint 20 lóerő, s a bűdös vizéren friss Rima viz fog folydogálni.

Azonban a gépterem közepén még egy szép gép áll. Ez egy gőzgép, melynek ereje 30 lóerőig fokozható. Ez csak tartalékos mozdony, és csak midőn a vizerőben fenakadás fordul elő, vétetik használatba, ekkor azután nappal vizet, éjjel világosságot szolgáltat, éppen úgy, mint különben a vizi kerék. Két egymást pótolható mozgató erőmü azért szükséges, hogy a szivattyu és a világító gép működésében soha felakadás ne álljon be. A gőzgép 20 lóerőre való fűtése s felszolgálata 24 óra alatt legalább is 11—14 frtba kerül, míg a vizi kerékkel ez a költség megkiméltetik úgy, hogy ilyennek berendezése egy évi munkájával már is kifizette magát. — S ezenkívül annyi esetlegességnek mint egy gőzgép nincs kitéve, magában dolgozik éjjel-nappal s a gépfelügyelő elmehet a kertésznek segíteni“.

Tiszolcz, 1892. okt. 17.

Gyürky András.

HIREK.

— Hámos László főispán hivatalos körutjának befejezése után városunkba érkezett.

— Kántorjelölés. Folyó hó 19-én a kilencz pályázó közül választásra kijelöltettek: 1. Becht József rácz-kozári, 2. Zsák Endre nyiregyházi, 3. Kapi Gyula zurányi kántorok.

— József főherczegről a „P. Napló“-ban a következő történetket olvassuk: József főherczeg a minap egyik látogatójának a következő történetet beszélt el: A napokban egy reggel a parkban sétálok s olvasgatom Kneipp szakkönyvecskéjét, mikor elmerülésből éktelen kiabálás és jajgatás tért vissza a földre a meztelábások honából. Arra fordulok, a honnan a kiabálás hallatszik s meglepetve veszek észre egy öreg parasztot, a ki, miközben az ut szélén ugrált ide-oda jajgatva, kért, hogy hajtánám ki elszabadult kakasát a muskátlík és rhododendronok közül, mert — ugymond — jaj lesz neki, ha a főkerész ezt meglátná. Én egyet hajoltam s a bokor alján meglapult kakast megfogva, odaadtam a hálálkodó parasztnak. Alig adom kezébe a szökevényt, hát tenyerembe a paraszt egy huszkrajczárost nyomott; fogadjam el — ugymond — ajándékba és ne szóljak semmit a dologról a főkerésznek.“

— **Horánszky Adolf** kassai kir. táblai bíró f. hó 16-án érkezett városunkba, hogy a helybeli kir. törvényszék hivatalos vizsgálatát végezze a betegség folytán akadályozott Oberschall Adolf kassai kir. táblai elnök helyett. A mint halljuk, a tapasztalt rendes ügykezelés és pontosság felett teljes megelégedését fejezte ki. F. hó 19-én pedig Battlay Imre kassai kir. főügyész érkezett városunkba az ügyészség megvizsgálása végett, melyet elvégezvén, 3 napi itt tartózkodása után, tegnap visszautazott. Kiváló megelégedésének adott kifejezést.

— **Barna Imre** városunk népszerű alkapitányának egy rendkívüli életre való újításáról emlékezünk meg. Az alkapitány tapasztalva azt, hogy a börneműek vására a heti piacon ugy közegészségi, mint forgalmi szempontból nagyon hátrányos, kihelyezte azt a baromvásárra. Az életrevaló intézkedés előnyét már a mostani vásáron is tapasztaltuk, a mennyiben a Deák-utcában a forgalom sokkal akadálytalanabb volt. Üdvözljük az ügyes reformátort.

— **Néptanítók jutalmazása.** Mint értesülünk, a Fáy Gusztáv volt főispán által alapított és az ő nevét viselő alapítvány általi jutalmazásra a bizottság Bahéry János susányi s Manczus József vashegyi tanítót ajánlotta; a „Nemzeti alap“-ból való jutalmazásra pedig a következők lesznek a vm. közgyűlés elé terjesztve: 1. Két 50 frtos jutalomra: Kicsiny Gusztáv, B. Töréki ág. ev. és Roszjár Endre jolsvai rkath.; 2. egy 40 frtosra Orosz Endre kövi ág. ev.; 3. 5 egyenkint 30 frtos jutalomra pedig Deszátnik Sándor telgárti g. kath., Gromer Elek helpai r. kath., Valint András henzlovai ág. ev., ifj. Farkas József ág. ev., Kalenda Bertalan fekete-lehotai ág. evang. tanítók. A „nemzeti alap“ ezen 7 jutalomösszege 290 frtot tevén ki, a még fennmaradó 10 frtot a bizottság magyar nyelvű tankönyvek vételére kívánja fordíttatni.

— **A korcsolyázó-egylet v. gyűlése.** A helybeli korcsolyázó-egylet folyó hó 16-án tartotta választmányi gyűlését. Jelen voltak: Ethey Aranka, dr. Löcherer Tamás elnök, Bányai Ferencz, Bodor Armin, Folyami Kálmán, Netkovszky Adolf, ifj. Roth Lajos és Rásky István egyesületi jegyző. — Elnök constatálta a választm. tagok számának határozatképességét, üdvözölte a jelenvoltakat és a jegyzőkönyv hitelesítése után fölhívta az építési albizottság előadóját, hogy az egyesület házának felülvizsgálatóról szóló jelentését adja elő.

Bodor Armin építési előadó szerint az egyesület háza 2991 frt 26 krba kerül. Ezután több kisebb ügy elintézésével, a szolga fizetését havi 15 frtba, a korcsolya-örzési díjat pedig 30 krba állapították meg. A szolgának az egyesület házában egy szobát bocsátanak rendelkezésére azon kikötéssel, hogy abban csak egyedül lakhatik. A szobát izlésesen bebutorozni elhatározták és a fűtést délelőtti 10 órától délutáni 4 óráig mondták szükségesnek. A fűtési átalány havi 35 frtba lett megállapítva. — Gyűlés végén Netkovszky Adolf tett egy igen életre való indítványt, hogy a villa és környezete szépítése, tisztán tartása végett egy bizottság alakíttassék. Magunk részéről a mily örömmel constatáljuk a korcsolyázó-egyletnek izmosodását, gyarapodását, épp oly melegen üdvözljük ezen indítványt, hogy visszhangra találva, valahára vége vessék annak a kózerköcsiségbe, köztisztaságba, közegészségbe ütköző miseriáknak, melyek már-már divatszerrűvé váltak a pavillon környékén.

— **Szinészet.** Miskolczi Henrik szinigazgató szintársulatával csak nemrégiben jelentette be jövetelét, úgy látszik azonban, hogy utközben valamelyik szinészetért lelkesülő város maga számára foglalta le. Mint halljuk, a rivalis város Nagy-Szalonta volt. Rimaszombat azonban még sem marad szinészet nélkül, mert újabban Kárpáthy György szintársulata jelentette be jövetelét. Ha szándéka komoly, novemberre itt lesz a boheme népség. Csak olyan jó élvezetet szerzenek is, mint a hogy ígéri. — Ha a társulat beválik, úgy nincs más hátra, mint a szinészet barátainak actiót indítani a szinművészetnek városunkban nem csak jeleneért, de jövőjeért is.

— **Az őszi októberi országos vásár.** Szokás szerint ez szokott leglátogatottabb lenni, úgy a vevők, mint eladók részéről. Nem mondhatjuk el ezt a jelen vásárról, melyen úgy a kínálat, mint kereslet meglehetősen gyenge volt, oka e ténynek, hogy a gazdák nyers terményeiket s állataikat nagyrészt részletesen a heti vásárok s más privát ügyletek útján adták el s vezették be. És azt a kis élénkséget, a mely a vásáron még mutatkozott, szétmosta az eső, szétzavarta a zord idő.

— **Vásári közbiztonság.** A lefolyt országos vásár alatt a rendőrség éber figyelme a büntetendő cselekményeknek a felszínre kerülését kintartó erélyvel megakadályozta. Mindössze egy szegény asszonynak loptak el a zsebéből 16 frtot s tekintve, hogy ez is nagy néptömegben történt, a tolvaj kinyomozása lehető nem volt.

— **Gazdasági tanácsos választás.** A volt gazdasági tanácsos, Szabó József a „Nép-és Iparbank“ pénztárnokává választatván meg, helyébe a f. hó 18-án tartott közgyűlésen Ethey Frigyes és Róth Lajos jelöltek között kellett a választásnak megtörténni. Mivel tiz jelen volt szavazást kért, titkos szavazat vette kezdetét és az eredmény az lett, hogy Ethey Frigyes 39, Róth Lajos 9 szavazatot nyert. Ennek következtében Ethey Frigyes lett a gazdasági tanácsos.

— **Műkedvelői előadás.** Mint értesültünk, a helybeli egyesült protestáns főgymnasium nyolcadik osztálybeli növendékei a jövő hónapban szini előadást rendeznek. Szinre kerül Csiky Gergely „Vadrózsák“ című szinműve. A szereplők közül a hölgyek már fel vannak kérve. A rendezés nagy munkáját Bodor István igazgató vállalta el.

— **Érdekes kaland.** E napokban egy főhivatalnok érkezett városunkba. Megérkezése előre jelentve lévén, nem csak hogy szobája lett előre megrendelve a „Rózsá“ vendégfogadóban, hanem az illető helybeli hivatalfőnök, kinek hivatalát jött megvizsgálni, ki is ment elébe a vasuti állomáshoz. A vonat megérkezésekor a várt vendéget nem találván, visszajött a városba s egyik kávéházban teljes nyugalommal szüresölte feketekávéját. Igen ám, de a vendég még is megérkezett incognitoba rejtve magát, ez idő alatt be is ért a városba s legelőbb is a Rózsá vendégfogadóban keresett szállást. Különös véletlen folytán a szobák egynék kivételével mind elváltak foglalva, sőt ez egyre is volt a vendéglősnek bejelentett vendége — és a mint kinyilvánítá az idegen előtt — Kassáról. Az idegennek tehát tovább kellett hurcolkodni s elment a Vadászúrti vendégfogadóba, de itt is csak úgy juthatott szálláshoz, ha egy nem éppen kényelmes, — talán valami zugszobával — elégszik meg. Mit volt mit tenni — kényszerítve a szükségétől — elfogadta és bele is hurcolkodott. Mivel azonban a szoba nem sok kényelemmel kínálta, meggondolta magát és visszament a Rózsába ismételtelén kérni azt az üres szobát. A vendéglős azonban ismételtelén megtagadta, mert — mint mondotta — vendége még kocsin is megérkezhetik. Ki hát az a vendég — kérde az idegen? X. Y. Kassáról. No hát akkor nyissa ki, mert az én vagyok. A vendéglős megbizonyosodva a személyazonosságról, ki is nyitotta, — de azért a vadászúrti zugszobáért is meg kellett fizetni a két frtot.

— **Az új koronák.** Szapáry Gyula gróf minisiterelnök tegnap mutogatta a képviselőházban az első husz-koronás darabokat. Az új pénz az egész házbán élénk érdeklődés tárgya volt.

— **A községek új kötelessége.** Több törvényhatóság kérdésessé tette az ügyet, hogy vajjon a községekben elhalt idegen és vagyonatlan egyének temetési költségeit ki tartozik viselni? A belügyminisiter egy legközelebb előfordult esetben felhívta a törvényhatóságok figyelmét az 1881. május hó 26-án kelt rendeletére, a mely szerint minden község a határában halva talált vagy benn a községben elhalt s teljesen vagyonatlan egyének eltemetésével mellőzhetlenül járó költségeket saját pénztárából tartozik fedezni.

— **Jótékonyág.** A rimamurány-salgótarjáni vasműrészvény-társaság igazgató tanácsa f. év október hó 11-én tartott közgyűlése alkalmából a „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület“ részére újabban 200 frtnyi adományt szavazott meg. Ezzel együtt most már a társulat adománya 1400 frtra emelkedett, mely összeg alapítványként kezeltek. Ugyancsak növeztet társulat igazgatója Borbély Lajos ur szintén 50 frtot küldött eddig tett alapítványa szaporításaként.

— **Graselly Miklós** a kurinci gazdasági iskola irodalmi téren is ismert tanára f. hó 30-án városunkban „a sertés, hizlalásról“ fog felolvasást tartani. Közgazdaságunk e fontos tényezője, mely nemzeti vagyonosodásunk hatalmas eszközeinek bizonyult, megérdemli úgy a derék tanár buzgalmát, mint a nagy közönség érdeklődését. Nem is kételkedünk, hogy nagyszámu hallgatóság fogja fáradozásáért az elismeréssel jutalmazni az érdekesnek ígérkező felolvasásért a buzgó tanárt s gazdasági író.

— **Dühöngő örült.** Arekely András. 62 éves s.-gömöri lakos, több év óta eskóros f. hó 12-én megörült, a piacon késsel kezében szaladgált a szerencsétlen, míg elfogták s jelenleg felügyelet alatt áll, s a Lipót-mezőre szállíttatik.

— **Szentiványi József,** a csorbai tó áldozatkész ura S.-Gömörre érkezett, hol testvére Szentiványi Miklós urnál huzamosabb ideig fog tartózkodni.

— **A sajó-gömöri Szentiványi Miklós** ur uradalmát haszonbérbe vette Kohn József, drahi pusztai bérlő.

— **A differitisz óriási pusztításáról** értesít sajó-völgyi levelezőnk, a járvány leginkább Sztárnya községében dühöngött, hol valamennyi 7

éven alóli gyermek elhalt, e községben elhalt gyermekek száma egy hó alatt 18. S.-Gömörön e járvány miatt az elemi iskola és a kisdedovoda hatóságilag bezárattott.

— **Gömöri József tornályai r. kath. tanító** Szendrőn választatott tanítónak, benne tanügyünk kiváló tagját, és ösmerősei egy igazán derék embert vesztenek távozásával.

— **Biztosítás cholera-halál esetére.** Az első magyar általános biztosító társaság Budapesten cholera-halál esetére 30 frt díj ellenében, 3 havi tartamra 5000 o. é. frt, azaz ötezer forintot biztosít, minden előleges bevallás és orvosi vizsgálat nélkül, bárkinek, a ki 20 éves korát már túlhaladta s még 65-ik életévét be nem töltötte. A biztosított összeg a biztosított fél hátrahagyottjainak késedelem nélkül kifizettetik, ha a biztosított, a kikötött határidőn belül, bárhol cholera-halálra halna el. A biztosítási kötvények a társaság főügynökségeinél, vagy megbízott ügynökeinél rövid úton, azonnal kiszolgáltatnak, egyedül az kívántatván meg, hogy a biztosítani kívánó fél kötvényét személyesen vegye át. Egyazon személy jelen módozat szerint 10.000 frtnál többet nem biztosíthat. A társaság ezen biztosításáról külön számol el s az esetleg elérendő tisztanyereség felét a segény sorsu cholera-árvák segélyezésének céljaira a m. kir. belügyminisiteriumnak adja át.

— **Október utója felé.** Szürke ég, sárga lomb, barna föld, mélyen uszó füst: ez a tájképünk a mostani időben. A hőmérő sülyed néhány fokkal, az ember sulya emelkedik egy őszi felöltönyit, a kolera hírek változatlanok. Madárénekek helyett a favágók kopácsolása hangzik, esernyő terpeszkedik ég felé a napernyők helyett s a sörítal helyét a snapsz foglalja el.

— **A kolera és védekezésünk** ezimen irt dr. Marko László megyénk szülötte egy érdekes füzetet, melyben a kolera okáról, fertőtlenítésről, betegápolásról mond el sok érdekes és hasznos dolgot.

— **Az első hó.** A merre a szem ellát, mindenfelé szomorú kép tárul elénk. A nagy természet haldoklik. Csak nem régen is még zöld lombdiszbe öltözött fákbán gyönyörködhattünk s ma már csak a letarolt kopár mezőn, sárgult levelekkel gyéren borított növényzeten ábrándozhatunk a mulandóság felett. A vén „Szinecz“ is gondteljesen tekintett a szomorú végre s a nagy tájdalomba lombhajzata egy éjjel át hirtelen megöszült. F. hó 21-re virradó éjjel elborította az első hó.

— **A dohány a cholera ellen.** A hamburgi szivargyárosok egyesülete megállapította, hogy 5000 dohánygyári munkás közül eddig csak 8 betegedett meg cholera-ban s ezek közül 4 halt meg, miből az következtethető, hogy a dohány a cholera ellen védelmet nyújt.

— **Szezon.** Letűntek a természet szépségei, — a szobákba szorultunk. És Rimaszombatban nincs az embernek semmi szórakozása az őszi és téli időben. Mi előttünk az élet nem egyéb, mint a hidegnek és melegnek, a szalmakalapnak és sapkának, a sárgaczipőnek meg a eszímának váltakozása. Bizonyosan rimaszombati ember volt az, a ki ezt a rigmust megeselekedte: „Télen nagyon hideg van, nyáron nagyon meleg van. Soha nincsen jó idő, sokszor esik az eső.“

— **Az újonnan épített osgyáni ág. ev. iskola** felavatási ünnepélye ma délután tartatik meg felolvasással és táncszal egybekötve. Irodalmunk egyik támaszoszlóka a költői gondolkodásu Kemény Lajos érdekes felolvasásával fogja gyönyörködtetni a közönséget.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Csacska madár (ballada) szerzőjének. Mi is irtunk egy balladát, válaszul az önére. Nem is éppen rosszul hangzik. Hallgassa csak!

„Csacska madár

Ballada“

Papirkosár . . .

Ballaga.

Azt hiszszük, hogy megértette.

Z. J. Sajógömör. Küldeményét megkaptuk, felhasználjuk.

Veritas. Ujságcikkét egy fővárosi hírlapnak szántuk.

Fr. V. Pelsücz. Figyelmét viszonzni fogjuk.

Gy. A. Tiszolcz. Mindenkor örömmel vesszük.

X. Jolsva. Egyetértünk önnel; a hírlap nemcsak egy városé, de az egész megyéé.

M. J. Ujpest. Leveleit küldje úgy, mint irta és mielőbb.

Törvénykezés.

Cholera-cseppek. Falb időjósaiával le van főzve, mert különösen ebben az évben igen sokszor elvetette a fejsze nyelét, mert rendszeren olykor volt szép idő, mikor az előre megjósolt kritikus napot vártuk. S ezért Falbot mégse bántotta senki, habár megtette is a kellő intézkedést a baj elhárítására. Barlai József a százberczü fia tul tett Falbon, mert az időjósást nagyon köznapinak találta — pedig nem is olvasta a pesti művelt társalgót, — hanem másfelé fordította figyelmét s előre látása nem is esalta meg, eljövén ugyanis a „fekete asszony”. Titkát nem árulta el senkinek, nem akart humbugot csinálni, bár „andmg“-jával teljesen meg volt győződve, mit bizonyít az előkészület, melyet a „cholera“ kikerülése végett a maga számára kieszelt. Nem tudom, olvasta-e a napilapokat, melyeknek minden hirdetésit rovatában az elmaradhatatlan „Cognac Imperial“ hatalmas cholera elleni ellenszer mellett a sarokba meghúzódva, ott lábatlankodik a „felvidéki szilvórium“ hason minőségben. Azonban akár olvassa, akár nem a hirdetéseket, különben sem volt reá szüksége, mert látnoki tehetsége még a mult év folyamán felismerte a közeledő bajt és már jó előre tudta azt is, hogy a kinek nem telik „Cognac Imperial“-ra, hason eredményt érhet el jó aggteleki szilvórisal is, különösen, ha a gazdája oly szives, hogy nem veszi rossz néven eselédjétől, ha néha-néha egy-két üveggel eltünteti a pinze sötétségéből. De a tüntetgetés ez évre is kihatott — mi nem csoda — hisz a cholera a nyakunkon van — bár a gazda és szolga közötti viszony felbomlott. És oly mérven pusztult a bacillusölő mérge, hogy a gazda nagyon is észrevehetőleg constatálta a hiányzó üvegek számát. A magyar kir. esendőség ilyenkor igen jó szolgálatoakat tesz, nyomra vezet az önkénytelen adakozót, s így került Barlai József a vádlatok padjára. Bár gazdája azon kijelentését, hogy csak védekezési szempontból cselekedte meg az üvegek eltüntetését s orvosságnál használhatta a cseppeket, megbocsájtotta tettét, amde a kir. törvényszék azt vette tekintetbe, hogy hét üveget, mint privat ember tulajdonított el, s ezért bár igen sok enyhítő körülmény állott rendelkezésre, Barlai József 6 hónapig tartó börtönbe ültette, gondolkozási időt engedvén neki, hogy most már Kochot főzze le.

Kereskedelem és ipar.

A cs. és kir. közös hadügyminiszter szabályzatot hirdet a hadseregi különböző felszerelési szükségletekre, u. m.: pokróczok, csákok szállítása, melyek jegyzéke, szerződési feltételei a miskolczi kereskedelmi és iparkamara irodájában megtekinthetők. —

3062/1892. A m. kir. budapest-dunabalti fizetvézetősége az 1893., esetleg az 1894. és 1895. években szükséges különböző cikkek, mint különféle agyag, cserép, homok, kavics, téglák, mész; továbbá: különféle gyertya, valamint öntött vasból készült takaréktűzhelyek kályhaalkatrészek, állványok, csövek, kerekék, léczek, nyelek, oszlopok, rudak, zindelyek, és végül gyékény, fedéllemez, gyümölcs, cserjefa-csemeték és dugványok, különféle fa- és fű-magvak és viasz szállítására pályázatot hirdet.

Ajánlatok a melyek különböző cikkekre külön és részmenyiségre is tehetők, f. évi okt. 30-ának déli 12 órájáig az említett üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél nyújtan-dók be.

3105/1892. A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1893., esetleg az 1894., 1895. években szükséges különböző anyagok, mint 1-ször: különféle agyag, homok, kavics, koczakó, terméskő, keramit lemez; 2-ször: közönséges fali, vízhatlan és portlandi mész; 3-ször: közönséges cserép, kövezet, tűzálló boltozat, kut, kongó-tégla; 4-szer: fagygyu, stearin és viaszgyertya, kocsi-kenőcs, fehér és fekete szappan; 5-ször: pamut, tisztogató rongy; 6-ször: fűthető, takaréktűzhely, gyűrű, keret, lemez, szénlapát, kályharostély; 7-szer: emelőfa, zárfa, csákány, kalapács és lapát, stb. nyelek; 8-ször: bélyegző-festék és nedvesítőlap; 9-szer: szalma és ságyékény; 10-szer: égett fész, fedéllemez, péphszt, vagy gálicz; 11-szer: dynamit, lőpor, robbanó por stb.; 12-szer: luczernamag, fűmag, hársfaszalag, ajtóviasz szállítására pályázatot hirdet.

Ajánlatok a különböző cikkekre külön és részmenyiségekre is tehetők és f. évi november 5-ének déli 12 órájáig az említett üzletvezetőség általános osztályánál nyújtan-dók be.

Ezekről a miskolczi kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket figyelmezteti és kívánatra bővebb felvilágosítással is szolgál.

Miskolcz, 1892. okt. 17-én.

Miskolczi kereskedelmi és iparkamara.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

1165.
1892. sz.

Pályázat.

A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszéknél, kinevezés folytán, üresedésbe jött bírói állásra a m. kir. igazságügyminiszter ur Ó Nagyméltóságának 1892. évi október hó 16-án kelt 4535. I. M. E. számú rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak mindazok, kik ezen évi 1500 frt fizetés és 200 frt lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat az 1893. évi I. t.-cikkben körülírt képességüket, nyelvismereteiket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat ezen hirdetésnek a hivatalos lapban harmadszor megjelenésétől számított két hét alatt, a közszolgálatban állók hivatalfőnökeik útján, hozzám annál inkább nyújtsák be, mert a nem szabályszerű uton, vagy elkésve érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Rimaszombat, 1892. október hó 19-én.
Kubinyi Aladár, kir. tvszéki elnök.

Hirdetések

Vásárjog bérbeadása.

A Rimaszécsben tartandó országos vásárjog bérletére zárt levélbeni ajánlatok október 31-ig a hercegi tisztartásnál elfogadtatnak.

Rimaszécs 1892. október 2.

Szász Coburg Gothai Fülöp herceg balogvári urad. tisztartósága.

Illés Gyula,
tisztartó.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

LÖFKOVICS LIPÓT

NŐI- ÉS FÉRFI-DIVATÁRUHÁZA RIMASZOMBAT.

UJDONSÁGOK

az 1892—93-ik évi őszi és téli idényre a legnagyobb választékban érkeztek meg.

Gazdagon felszerelt raktáramon vannak:

Női kabátok, női köpenyek, női vállgallérok és pellerinek, női kalapok és sapkák, férfi ingek, férfi alsó nadrágok, cipők, férfi csizmák, női cipők, leány- és gyermek-czipők, férfi vadászgamschok, férfi kalapok, fű kalapok, férfi nyakkendők, női derekak és blúzok, leányka ruhák, fű ruhák, női kötények, női karmantyuk (muffok), női gallérok, női sapkák, lópokróczok, kézimunkák, férfi esőköpenyek kocsis livré-köpenyek, esernyők, botok, pénztárczák, zsebkések, ruha- és hajkefék, fésűk, szallagok, csipkék, utazó bőröndök és táskák.

Szücs-árúkbán igen nagy raktár és bámulatos olcsó árak. Női vállfűzők, egy pár száz darab 70 krtól kezdve. Valódi francia szabásuak — egész magas — minden árhoz.

Albumok, képek, retek. Helyszüke miatt itt fel nem sorolható sok más cikkekben igen nagy raktár.

SZAPPANOKBAN igen nagy raktár minden gyártmány.

ILLATSZEREK belföldi angol és francia gyártmányok minden illatban, kis és nagy palaczkok 25 krtól kezdve.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek, a nálam vásárolt tárgyak meg nem felelő esetben készséggel kicseréltetnek. 10 frtot meghaladó bevásárlást bérmentesen szállítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam

Tisztelettel:

LÖFKOVICS LIPÓT.

Két szerkesztő.

A hazai hírlapirodalom két előkelő organuma, illetve a „Budapesti Hírlap“ és „Egyetértés“ szerkesztői — Rákossi Jenő és Csávolszky Lajos, a budai honvédszobor leleplezési ünnepélye alkalmából közöttük felmerült véleménykülönbségből kifolyólag elkeseredett küzdelmet kezdett egymás ellen. Magát az okot, a melyből az ellentét származott, elnyelte a harez heve. A szobor leleplezési ünnepélyének kérdésére már alig vetettek ügyet; csak két személy állott az előtérben, akik nagy tehetségük egész erejével támadták egymás intencióit, hazafiságát, sőt becsületét is.

Az irodalom s a politika e két kiváló alakjának, a kik multuknál fogva a magyar közélet előkelőségei közé tartoznak, küzdelme elszomorítólag hat közönségünkre, bomlasztólag a közélet alakjairól való felfogásra.

Két előkelő hírlapíró, a magyar journalisztika oszlopos tagja, úgy állítja egymást a közönség elé, hogy ez deprimálva olvassa az elkeseredés diktálta „leleplezéseket“, s kétkedve tekint arra a testületre, melyet eddig vezérének vallott. Nincs jogunk hozzá, hogy magához a privátküzdelemhez szóljunk. Két olyan férfi viaskodik egymással, a kiknek mindegyike helyt szokott felani azért, a mit tesz és a mit mond, de kötelességünknek tartjuk az azon való sajnálkozásunknak kifejezést adni, hogy az egymást támadók a küzdelem hevében megfélemlítettek arról, hogy a harezban egy harmadik szenved esorbát, s ez maga a magyar journalisztika.

Es még nem annyira a harezmodor hevesége ellen szólunk, csak azt fájjaljuk, hogy e heveség nem a közügyek szolgálatában fejtetik ki, hanem azzal a törekvéssel, hogy két vezér egymást megrontsa. Hiszen eddig is szerte panaszkodunk azon, hogy a magyar journalisztikát félreéltetés és félreértés, oktalan kicsinylés s a becsületlen intencióknak meg nem értése miatt nem becsülik annyira, a mennyire ez, bármely pórthoz tartozzék is, bármely programért exponálja is magát, isten igazában megérdemli. S most a világ előtt az a kép tárul fel, hogy két nagy lap vezére, két előkelő hírlapi organum tulajdonosa, az egymás becsületét már nem is piszkolja, hanem egyenesen tönkre akarja tenni. Vajjon nem járul-e ez a kép nagyban hozzá, hogy a journalisztika iránti becsülés még inkább megcsorbuljon?

A tárgyalunk küzdelem nem magánemberek harcza, hanem a magyar hírlapirodalom szomorúsága. Meg vagyunk róla győződve, hogy maguk a viaskodók sajnálják majd, hogy a harez azzá fajult, a minek ma látjuk, s hogy ők fognak sietve arra törekedni, hogy a jövőben ne a becsületek romján diadalmaskodjék nem is az igazság, hanem a szenvedély. Nincs egyéb kincsünk a becsületes meggyőződésnél. A magyar közéletnek vagyunk harezosai, a magyar kulturának vagyunk munkásai. Ha már elismerésben nem is lehet részünk, ne dolgozzunk azon, hogy az ellenkezője legyen osztályunk. A magyar journalisztika érdekében állunk elébe annak, hogy ez a nagy elkeseredés okozta mostani eset példa legyen a jövő számára. A meggyőződésnek harezosai becsüljék meg egymást, harezoljanak igazságért igazsággal.

Járási irnokok ügye.

A szolgabírói járássok irnokai javadalmazásuk felemelését kérelmezik a megyei bizottsági közgyűléshez benyújtott beadványban. — Az ügy fontossága s a kérvényben kifejtett indokok alapossága arra indít bennünket, hogy a kérvényt egész terjedelmében közöljük, ez uton is felhívni kívánván a megyebizottsági tagok figyelmét az igazság s méltányosság indokaival felfegyverkezett kérvényt. Kívánjuk, hogy legyen még az óhajtott sikere!

A kérvényt a következőkben adjuk:

Tekintetes Megyei Közgyűlés!

Midőn vármegyénk járási szolgabírói irnokai tollat fognak, hogy elpanaszolják ők is azt, mi

nekik fáj, meg vannak győződve, hogy a vármegye igen tisztelt közönsége belátással lesz és sorsukon enyhítend.

Mi, alólírottak, azon alázatos kérelmünket terjesztjük a vármegye tekintetes bizottsági közgyűlés elé, hogy évi 400 frt fizetés és 100 frt lakpénzzel javadalmazott irnoki állásunk éppugy, mint a vármegye központjában lévő iktatók és kiadók javadalmazása, egyenlő osztályba vétessék, vagyis fizetésünk 500 frtról 750 frtra emeltessék.

Talán nem tulozunk, ha őszintén elmondjuk, hogy mai napság a szolgabírói hivatal annyi sok ágazatai a meglevő más hivatalok ügyködésével szemben páratlanul áll, s hasznos volta az ügyek gyors intézését tekintve, az egyedüli; de míg a nagyközönség a főszolgabírói hivatalok üdvös voltáról számtalan esetben meggyőződik, igen kevesen vannak, kik a hivatal organumában bepillantva, a járási irnok ügyködését tekintetre méltatná.

Mint minden gépezetben a legkisebb csavar elveszése a gép szünetelését vonja maga után, úgy mi, mint állásunknál fogva nagyon párányok a hivatalos ügyek intézésében, beállandó munkaképtelenségünk az ügyek intézésénél óriási hátrányokat okozhatnak.

Régi közmondás: praxis az élet legjobb iskolája; s e közmondás megvalósítása tán jobban seholsem tűnik ki, mint a közigazgatási hivatalokban, s ha figyelemmel kísértetünk, mint arról legjobb s legigazabb tanubizonyosságot hivatalfőnökeink tehetnek, — kitűnik, hogy mint csekély pontok is, a rendszerben mégis nélkülözhetlen motívumot képezünk; s ha már most összehasonlítjuk ügyködésünket a megyei központi iktató s kiadóval, óriási eltérést találunk; mert míg a megyei központi kiadó és iktató az ügy kérdéséről, s az iktató az ügyek beérkezését s elintézését tartja nyilván, és a miért felelősséggel mivel sem tartozik, addig a járási irnok — iktató, kiadó s scontro-tartó, s ha hivatalfőnökén a sok községből álló járásukban azelőrt felirat-rendeleteket végrehajtandó, kint vannak; megbizásból az ügyes-bajos emberek panaszait felveszik s intézik, így egyszersmind a járási irnok fogalmazó is.

De tekintsünk a hivatalon kívüliekre is; talán ha a sors az embert járási irnokság vitélre szánta, éppugy a társadalomnak is lehet kvalifikált hasznos tagja, igen ama körben kell mozognunk, mely állásunknak legjobban megfelel s mégis hivatalos tekintélyünkől mitsem engedünk; de egy szerényen javadalmazott 500 frttal dotált irnok különösen, ha családos ember, miképen oszsa meg csekély havibérét úgy, hogy a család tisztességesen megéljen, no meg gyermekei iskolai műveltetésben is részesüljenek!

E kérdésre a kedvező feleletet a vármegye tekintetes Bizottság tagjaitól reméljük s meg vagyunk győződve, hogy szavunk nem elhaló szó lesz a pusztában, de méltányolva munkásságunkat, ügykérdésünket, bennünket is a kellő és kért anyagi segélyben részesítend.

Teljes tisztelettel vagyunk a tekintetes vármegye közönségének

alázatos szolgálai:

Pál György,
Sebők Andor,

Homolcsák Antal,
Osváth György,

Lovcsányi Béla,
járási irnokok.

Az új pénz.

I.

Már csak néhány hét talán és megjelenik a közforgalomban az új pénz, minélfogva idősebbeknek tartjuk, nem a legmagasabb finánc politikába beavatottak, de a közélet minden értelmes tényezője és a mennyire a tárgy természete engedi, lehetőleg népies nyelven is ennek szükségessége, közgazdasági haszna és mibenlétéről egyet-mást elmondani.

Miért volt szükséges a valuta rendezése?

A mostani pénzrendszerben, mint tudjuk a legnagyobb részt az állami jegyek, vagyis az osztrák-magyar monarchia függő államadósság foglalja el, mely jegyek (1, 5 és 60 frtos), összes értéke mintegy 320 millió forint, és ezen

óriási összegnek semmi más fedezeti alapja nincs mint az állam hitele. A mint tehát az állam bel- vagy külpolitikai viszonyai és ezzel együtt hitele javul vagy alább száll, a szerint emelkedik vagy száll a mostani papírpénz értéke is.

Ezen érték hullámozása azonban papírpénzünknek sohasem lehet oly kedvező, értéke sohasem emelkedhetik oly magasra, hogy elérhetné a rendezett valutával bíró más államok haszonértékű ércpénzének értékét, tehát mindig diságiója van, mely diságiót a külföldre teljesített fizetéseinknél folyton meg kellett térítenünk, már pedig ennek évi átlaga, tekintve Ausztria-Magyarországnak a külfölddel való évi átlagos 1000 milliónyi forgalmát, 20 millióra biztosan lehet. Ennyit dobott ki hát a két állam együttvéve a semmiségbe csak azért, mert valutája nem volt rendezve. Ezzel adtuk volna a valuta-rendezés szükségessége és legfőbb hasznának magyarázatát.

De van ennek még a jövőre való tekintetből más előnye is. Az állam ugyanis valamely szerencsétlen hadjárat vagy tartósabb közgazdasági balviszonyok esetén könnyen fordulhat az államadósságinálás legyegeyszerűbb és legkényelmesebb módjához a bankócsináláshoz, mely jogával, ha azután az állam éppen saját hitelét leginkább megingató helyzetében vissza él, könnyen bekövetkezhetik a papírpénz teljes elértéktelenedése, melyet devalvációnak hívnak; a mi hogy micsoda madár, úgy hiszem apáink rémes elbeszélései folytán nem szorul magyarázatra.

A valuta rendezése tehát államférfiaink és nemzetgazdáinknak mindenek felett kellett törekedniök és törekedtek is, de a nagy deficitű eddigi költségvetések ezen üdvös állami intézmény megvalósításának mind ez ideig akadályul szolgáltak.

Ezen új pénzrendezés folytán ugyanis az államnak be kell váltani, ha nem is mindjárt ez összes, de legalább is 200 milliónyi függő államadósságát, papír helyett ércpénzzel kell fizetnie, mely pénz anyagának beszerzése és a pénz veretése majdnem ugyanannyi milliójába kerül, a mi tehát jóval több, mint a bankócsinálás költsége volt.

A valuta-rendezés gyors és céltudatos keresztülvitele, majdnem egyedül legnépszerűbb pénzügyminiszterünk, Wekerle Sándornak érdeme, kinek ebbeli lankadhatlan törekvései közben nemcsak a keresztülvitel anyagi nehézségeit, de legtöbb esetben a légközönségesebb önérdék-sugalta nagyképű ellenvetéseket is meg kellett cizfolni, és a monarchia másik felének közvéleményét és államférfiainkat is az eszmének meghódítania, ami pedig annyival is inkább nehéz volt, egyrészt azért, mert a függő államadósságot Ausztriának a közönségi teherviselés arányában, tehát 70 százalékban kell beváltania, másrészt pedig azért, mert Magyarország a valuta-rendezés által közgazdaságilag Ausztriától függetlenné lesz.

Végül, hogy a „valuta“ szó fogalmát is röviden adjuk, a valuta nem egyéb, mint azon törvényileg meghatározott nemes ércz, mely valamely ércpénz fizetéssel bíró állam pénzrendszerében az értékegység anyagául szolgál. A nemzetgazdaságtan elvei szerint az arany legalkalmasabb értékegység anyagának, mert legkisebb érték hullámozása van. Vannak azonban államok, melyek ezüst-valutával bírnak, sőt olyanok is, melyek vegyes, vagyis arany és ezüst-valuta szerint fizetnek.

A mi valutánk értékegysége az arany korona, valutánk tehát arany-valuta. **Moloch.**

DIVAT.

Helybeli divattermek adatai nyomán.

Majdnem minden divatcikk, legyen az magyar, német vagy francia, ezen szavakkal kezdi meg bevezetését: „Soha divat még oly egymástól eltérő és különböző újdonságokat nem mutatott be, mint az idén és soha annyi változatosságot a divat terén nem tapasztaltunk, mint a jelen saison kezdetén, és végre soha sem állott rendelkezésünkre oly dus választék facon vagy kelme tekintetében, mint jelenleg.

Közegészségügy.

Cholera járvány.

Bizony, magam is majd kísértetbe jöttem, hogy így kezdjem divattudósításomat, ha nem félttem volna attól, hogy még „plagiummal“ vádolnak.

Igy tehát csak a saját tapasztalataim folytán állítom és bizonyítom, hogy igazuk van mindazoknak, a kik dicsőenket zengenek a divat találatkonyságáról. Valóban megérdemli, mert ezuttal kitétt magáért. Nem mondom, hogy valamennyi újdonsága kifogástalan és hogy egyik-másik nem árulja el, hogy egy pillanat szeszélye hozta létre, vagy nem tesz tanúságot „bizarre“ voltáról. De hát — édes istenem, — hisz a divat a hölgyek számára teremt és alkot, a kik előtt pedig a „szeszély“ szócska és fogalma nem valami idegen, a bizarre pedig éppen imponál is nekik. Mert legyünk csak őszinték s valljuk be, hogy akárhányszor elmondjuk magunk is egyik vagy másik toilette-re, „hogy nem szép ugyan, az igaz, de valami különös, nem mindennapi, még senki sem hordja, szóval: bizarre — — —“

S ilyenkor eszembe jut Micheletnek az a mondása, hogy „a divat örületes változásának nem a divat állhatatlansága, de a nők hiúsága, szeszélye, sőt féltékenysége az oka, a vágy, hogy szépnak mondassanak, vagy legalább „fesseknek“ még akkor is, ha már az ifjuságot, üdeséget, szépséget, mint régmúlt jelzőt használhatják s a mit a kérlelhetlen idő elrabolt, azt a szégyen divatnak kell helyrehozolnia!“ Bizony keserves feladat! Sőt a hirneves író azon állításának is igazat adok, hogy a divat még a szerelemben is nagy szerepet játszik, féltékenység, rivalitás stb. alakjában és innét a vágy, a kutatás valami új után. A „szeszély“ követeli, hogy valami olyas szépet, különös, bizarre-t találjon ki a divat, a mi még senkinek sincsen s a mit rajtuk bámuljon meg a „világ“, mint eddig nem látottat. Óh! és e mellett még „ő“ észreveszi, sőt meg is dicséri s a czél el van érve. Már mi csak ilyenek vagyunk és maradunk.

De elég már az unalmas bevezetésből. Térjünk gyorsan a tárgyra és kezdjük mindjárt a ruha-szöveteken; maradjunk most a meleg, puha gyapju-kelméknél s látni fogjuk, hogy e téren is nagy választék áll rendelkezésünkre.

Mint újdonságok különösen a reczézett, az ugynevezett „rips“-kelmék kedveltek, melyek majd minden divatos nuance-ban kaphatók. A legnagyobb választék a „zöld“ minden árnyalatában található, mert az ideai saisonnak a „zöld“ szín a választottja, különösen az „olive“, „verte russe“, „feuille morte“ stb. A mi pedig a kelmék szövését illeti, e téren minden divatos, a mi reczés és sávokban szövött. Így pl. a reczés „Kammgarn“ most „épinglé“ név alatt ismeretes, a melynél már az elnevezés mutatja, hogy kis pontokkal: arany- vagy selyem-szálból van átszöve. Továbbá igen nagy jövőt jósolnak a téli saisonra az u. n. „Velours“-nak (nem bársony, hanem csupán a színjátéktól nyerte elnevezését). A már tavaly kedvelt „cotteline“ az idénre is megtartotta fölényét a többi kelmék felett, bár nagy vetélytársra akadt a „Himalaya“ szövetben, a mely lágysága által különösen kedvelt hölgyeinknél.

Itt vannak még továbbá a „serge“, „vigogne“, „cheviot“, stb. mindannyi nagy választékban.

Mig a francziák kiválólág a changeant kelméket protegálják, addig Anglia ismét csak a carriert kelméket jelezte „favorite“-jának. Bizonyítja ezt az ideai szállitmányaiival, melyek majdnem kivétel nélkül mind kockás minták. Ezuttal az igen nagy kockák a kedveltek. A mi a színt illeti, abban a két nemzet ezuttal megegyezett, mert Angliában is a zöld szín dominál s mindjárt utána a „Heliotrop“ minden nuance-a.

A járvány-bizottság f. hó 10-én megtartott második ülésén ama nagyfontosságú megbízást adta dr. Kármán Aladár Ernőnek, hogy a cholera-járvány elleni védekezés gyakorlati s irányadó alapelveit dióhéjban összefoglalva, hírlapi közlés végett állítsa együvé.

A nagyérdemű s olvasóink figyelmébe különösen ajánlott, mult számunkban jelzett, dr. Kármán Aladár Ernő által megírt dolgozatot egész terjedelmében a következőkben adjuk:

A cholera-tól való félelem, nem tekintve azt, hogy minden czélszerű intézkedést megnehezít; helytelen azért is, mert a félnék természetűek viszonyaikat, megszokott életmódjukat változtatják s a szokatlan, esetleg kedvezőtlen viszonyok alkalmassá teszik az egyéneket arra, hogy ellenállási képességük gyengülése folytán a betegséget inkább megkapják.

Észszerű magatartás, rendszeres életmód mellett — miután a cholera-t okozó apró szervek csakis az emésztési szervek útján kerülhetnek a testbe — mindenki óvhatja magát a bajtól.

A lakó helyiségek tisztán, szárazon, szellősen tartandók; a padozat hetenként legalább egyszer jól felsurolandó, előbb azonban forró luggal leöntendő. A konyha hulladékokat nem szabad a földre szórni; a söprés nedves rongyok használata mellett történjék, hogy a por felferése lehetőleg kerültesse. Butorokat, ablakokat, ajtókat naponta jól le kell dörzsölni száraz ruhával: az ágyszalmát pedig gyakran változtatni. — Nem szabad a nedves ruhát a szobában szárítani, mert a keletkező gőz a butorzatot és ruhaféléket elnedvesíti. Élelmiszerek jól befedendők, s száraz helyen tartandók. Az épület minden helyiségében (istálló, ól, fűkamra stb.) legnagyobb tisztaságra kell törekedni. Az udvarok mindennap legalább egyszer jól felsöprenedők. — Hulladékok és szennyes folyadékoknak az utcára kiöntése, ugyszintén az utcák és terek más módon bemocskolása szigorúan tilos.

Ebédlőkben, kávéházakban a helyiségek tisztán tartandó, a víz forralandó s mindenki kifogástalan tisztaságu evőeszközöket és ivóedényt kapjon, melyek mosására állandóan forró víz tartandó készletben. Az asztalkendők frissen mosottak legyenek. A szállodák tulajdonosai kiváló gondot fordítsanak arra, hogy az épület s minden egyes szoba, udvar, előcsarnok, lépcső tiszta legyen; a mosóedények, törülközők, éjjeli edények, lepedők, ágyneműek több egyén által egymásután ne használtassanak, hanem mindig frissen mosottak, jól kiszáritva, illetve megtörölgetve szolgáltatandók. Az árnyékszék naponta 2—3-szor nagymennyiségű 5%-os carbolloddattal öntessenek és mosassanak le.

Különös óvatosságot igényel a személyes tisztaság.

A fehéremű és ágynemű gyakran változtatandó; utóbbi naponta órákon át száraz helyen szellőzendő. Gondot kell fordítani a kezeknek és a száznak, különösen evés előtt és után való szorgos tisztántartására, mosogatására.

Az étkezést és ivást annyiban ajánlatos szabályozni, hogy a gyomoremésztés, — miután a gyomor által kellően elválasztott sav a cholera-gomba fertőzésének útját állja, — működése meg ne zavartassék. Mértékletes, rendszeres életmód, nehéz ételek és egyéb az emésztést hátrányosan befolyásoló ártalmaktól való óvakodás mellett, ez könnyen elérhető. Lehetőleg frissen készült ételeket kell fogyasztani; nyers gyümölcs és nyers tej, tisztátlan vaj és sajt, ugyszintén ételmaredekók élvezete gondosan kerülendő. Az ivásra, valamint a házi szükségletekhez: mosáshoz, edények tisztításához csakis megbízható, azaz olyan vizet szabad használni, melybe semmiféle szenny nem juthatott; tanácsos minden vizet használat előtt felforralni. De a megbízhatóan tiszta vizet se igyuk túl nagy mennyiségben; a forralás után lehűtött s felemennyiségű borral savanykássá tett viz, továbbá citromos vagy ásványvizek élvezete ajánlható.

A mutatkozó emésztési zavarokra gondosan ügyelni kell, s szükség esetén rögtön orvoshoz fordulni. Ha a városban cholera-gyanus megbetegedés történik, erről nyomban jelentés teendő a városvezetésnek.

Ha a járvány városunkat sem kerülne el, annak tartására mihez tartás végett szükséges még a következőket tudni, melyek pontos és lelkiismeretes betartását a lakosság figyelmébe a legmelegebben ajánljuk:

1. A cholera-t a cholera-betegek ürüléke és hányadéka okozza, melyben megszámlálhatatlan sok és láthatatlanul apró csirája, fertőző anyaga van a cholera-nak. Ha tehát valaki a cholera-ban s beleiben elszaporodnak, azok a csirák s megbetegítik, sőt meg is ölik őt.

2. A cholera-ürüléke vagy hányadéka különféle módon juthat az egészséges ember gyomrába. Például: elfőcskendezik, elhullatják az ürüléket ágyneműre, ruhára, padlóra; ráhull az ápoló kezére; most megszárad és elporlik az ürülék és láthatatlanul szánkba kerül.

Ha az ürüléket árnyékszékbe, udvarra, utcára kiürítik, ott is elporladhat s az egészségesek testébe juthat.

Az elporított, széthordott ürülék ivóvízbe, élelmiszerekbe is eljuthat, (pl. tejbe, gyümölcsre, eltett hideg ételre, kenyérre) s azzal visszük a gyomrunkba; avagy nyirkos padlóra, fahra, udvarra, szemétre jut az ürüléknek valami része s onnét kerül testünkbe.

3. A cholera ellen tehát az a legfontosabb tennivalónk, hogy a beteg ürüléke szerte ne jusson a lakásban és ne fertőztessék be a lakást és házat. E végből legjobban, ha a beteget kórházba adhatjuk; ha ezt nem tesszük, fektessük a beteget külön szobába, tartsuk tisztán és tegyük mindent, a mit beszennyezett, ártalmatlanná, vagyis dezinficiáljuk. A látogatókat küldjük el.

4. A cholera-ürüléket és hányadékokat ártalmatlanná tesszük, ha kétszer-háromszor annyi erősen forró lugot öntünk rá, avagy ha sűrű mésztejjel keverjük (annyi mésztejet veszünk, a mennyi az ürülék). Azután árnyékszékbe, avagy a kertben ásott friss gödörbe ürítettjük.

5. Ürülékkel szennyezett fehéreműt, ágyneműt (lepedőt, czihákat) tegyék lugba és főzzék ki.

6. A nem mosható beszennyezett ruhát és ágyneműt, szalmát s efféle legjobban elégetni, (avagy legalább is akaszták ki a napra, a kertbe vagy a padlásra s 8—10 napig jól szellőztessék és szárítsák).

Ugyanígy bánhatnak más, lugban nem mosható tárgyakkal is, — pl. kanapéval párnával székekkel, vánkossal, matraczokkal.

7. A padlót, az edényeket, a nyoszolya fáját s efféleket, miket a beteg beszennyezett, forró luggal surolják, illetve sűrű mésztejjel itassák be.

8. Járvány idején tartsa mindenki tisztán a kezét, száját és az egész testét. Kezünket minden evés előtt mossuk meg vízben, szappannal vagy eczettel. Szánkát öblítsük evés előtt vízzel vagy eczettel. Nyálunkat ne nyeljük le, mielőtt szánkát meg nem mostuk.

9. Élelmi szerünk és italunk tiszta legyen. Ne igyunk állott vizet; sőt a friss vizet is jó előbb felforralni és kevés borral inni. Semmiféle hideg, állott ételt ne együnk meg, hanem csupán frissen sültet, főttet, pirítottat.

10. Gyomrunkat, beleinket tartsuk rendben, okos életmóddal. Pálmka, konyak, bor megárt, ha sokat iszunk, nem hogy használna. Hasmenést ne hanyagoljuk el, ne gyógyitgassuk cholera-csöppekkel, hanem forduljunk orvoshoz és tartssunk diétát.

11. A beteget jó szívvel és türelemmel ápoljuk és melegen tartsuk, a míg orvos érkezik. Az ápoló, ha kezét, száját és ruháját tisztán tartja, nem fogor veszedelemben.

12. A lakást tartsák tisztán, szárazon és szellősen; söpörjék szorgalmasan s a port nedves ruhával töröljék le.

A szennyes és fertőzött lakást kimeszeléssel, padlónak forró luggal felsurolásával lehet tisztítani és dezinficiálni.

A fertőtlenítés (desinfectio) 5% (öt százalékos) carbolsav oldattal, vagy pedig 20% (husz százalékos) vasgálicz oldattal történjék és pedig akként, hogy egy nagy, körülbelül 40—50 liter őraltalmu dőzsába beöntendő egy kilogramm carbolsav vagy tíz kilogramm vasgálicz, fával jól kavarándó mindaddig, míg feloldódik s a folyadékot az épület körül, itt-ott a lakószobában, az árnyékszék levezető csatornáiban s az árnyékszék egyéb részeiben, valamint az összes mellékhelyiségekben végig kell önteni és seprővel szétseperni.

Vasgálicz és carbolsav a városvezetésnek kapható. A szegénysorsu lakók ingyen kapják.

Végül felhívjuk a város lakosságát, hogy a cholera-járvány kiterjedésének megakadályozására kirendelt hivatalos közegeket működésükben minél nagyobb odaadással támogassák, mert akkor kis áldozatokkal is lehető lesz a járvány elfojtása, de ha ez nem történik, s a fenti egészségügyi intézkedéseket a lakosság figyelmen kívül hagyja, ugy a járvány kiméletlenül bő aratást tarthat, melyet tetőpontján meggátolni sohasem lehet.

Mayer Ede, fogorvos, dr. Kemény Ignác orvos társa Gömörmegyében köruttra indult. Legközelebb Rozsnyón fog egyideig tartózkodni, honnan november hó 1-én ismét Rimaszombatba érkezik s pár napig itt fog tartózkodni. — Együttal megjegyzzük, hogy nem assistens és fogművész, hanem dr. Keménynek társa és fogorvos.